

NATUR OG KULTUR

Kampen om tungtvannet

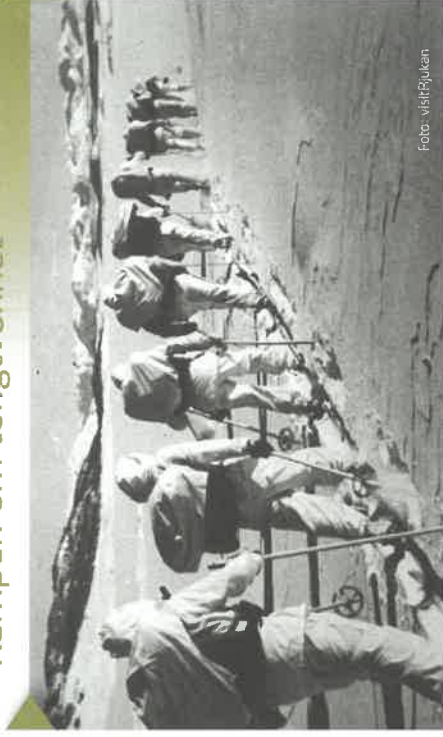

Foto: visitRjukan

ATOMKAPPLØPET LÅ SOM EN urovekkende spenning i kullisene gjennom hele verdenskrig. På Vemork, som var okkupert av nazistene, ble det produsert tungtvann – et produkt man trodde måtte til for å lage en atombombe. Det ble i alt utført fire militære operasjoner mot tungtvannsproduksjonen på Vemork.

- 19. november 1942 – Operasjon Freshman – angrepet som mislyktes. 41 omkom.
- 28. februar 1943 – sprengingen av Vemork. Ingen omkom.
- 16. november 1943 – luftangrepet. 912 bomber ble sluppet over Rjukan og Vemork. 21 sivile omkom.
- 20. februar 1944 – senkingen av D/F Hydro. 14 sivile og fire tyske soldater omkom.

HVA KAN DU SE PÅ TUREN?

GAUSTATOPPEN: Du får denne flotte utsikten underveis.

Foto: Fotograf Jakobsen

MEMORIE: Under nedstigningen får du utsikt til Vemork kraftstasjon.

Foto: Fotograf Jakobsen

NATUR OG KULTUR

Kampen om tungtvannet på film

HISTORIEN FRA 2. VERDENSKRIG har blitt filmatisert flere ganger. I «Kampen om tungtvannet» fra 1948 spilte ni av sabotørene seg selv. «The Heroes of Telemark» fra 1965 med Kirk Douglas gjorde historien verdenskjent. 70 år etter aksjonene ble historien igjen gjenskapt. Denne gangen som en TV-serie i 6 episoder, produsert av Filmkameratene for NRK. TV-serien «Kampen om Tungtvannet» gir hele det dramatiske bakteppet for sabotasjeaksjonene på Rjukan. Vitenskapsmannen Werner

Layout: Nina Akerstven / trykk Erik Torche Nilsen as

Heisenberg blir ufrivillig dratt inn i den tyske krigsmaskinen for å utvikle atombomben. Samtidig planlegger professor Leif Tronstad det livsfarlige oppdraget med å sprengte Norsk Hydros produksjonsanlegg på Vemork. I åtte uker i begynnelsen av 2014 ble deler av TV-serien spilt inn på Rjukan, Vemork og områdene rundt. Over 150 lokale statister deltok under filminnspillingen.

Foto: visitRjukan, Ian Brodie

VELKOMEN VANDRAR

www.vandretetelemark.no www.visitrjukan.com

Ansvarleg utgiver er VTNJU AS og Trinn kommune med støtte frå

TELEMARK FYLKESKOMMUNE

8 KM EN VEG / 2,5 TIMER
HISTORISK FAMILIETUR →

Rjukan – Telemark

TURMÅL Sabotørstien

TEMA Kampen om tungtvannet

Foto: Fotograf Jakobsen

SABOTØRSTIEN er deler av veien de verdensberømte norske motstandsfolkene brukte da de sprengte tungtvannfabrikken på Vemork. Foto: Fotograf Jakobsen

MINNETAVLE: Støltavlen utenfor Vemork er reist til minne om tungtvannssabotørene.

Foto: visitRjukan, Espen Høyvassén

VESTFIORDDALEN: Foran deg åpenbarer den lange og bratte dalen seg.

Foto: Fotograf Jakobsen

Om turen

EN FAMILJEVENNLIG TUR som passer for relativt sprekke og turvanne barn og voksne. Her kan dere nyte naturen og lære mer om tungtvannssabotajsen fra 2. verdenskrig.

Du starter turen fra Rjukan Fjellstue. Herfra følger du grusveien ca 1,5 km innover Hjørdalen. Deretter går turen i variert skogs- og turterreng.

Underveis er det informasjonstavler som forteller deg litt om historien da de norske sabotørene tok seg fram fra Hørdalengvidda og ned de bratte juvene til Vernork for å sprengte tungtvannsfabrikken.

Den særegne naturen gjør turen til en ekstra opplevelse. Stien er godt merket, med noe bratt nedstigning mot slutten.

Kjørebekrivelse

FRA RJUKAN SENTRUM:

Følg Rv 37 vestover i ca 11 km til Rjukan Fjellstue.

FRA RAULAND SENTRUM:

Følg Rv 37 østover i ca 36 km til Rjukan Fjellstue.

P Parkeringsplass rett til venstre etter avkjøring til Rjukan fjellstue. (GPS: 59°085.546' E8° 44.304')

MED BUSS FRA RJUKAN: Parker bilen på Vernork, gå opp til veien og ca 100 meter til venstre. Kyss veien og ta bussen som kommer ca 12-35.

For oversikt over flere vandrvennlige turlorslag og overnatting, se www.vandratelemark.no

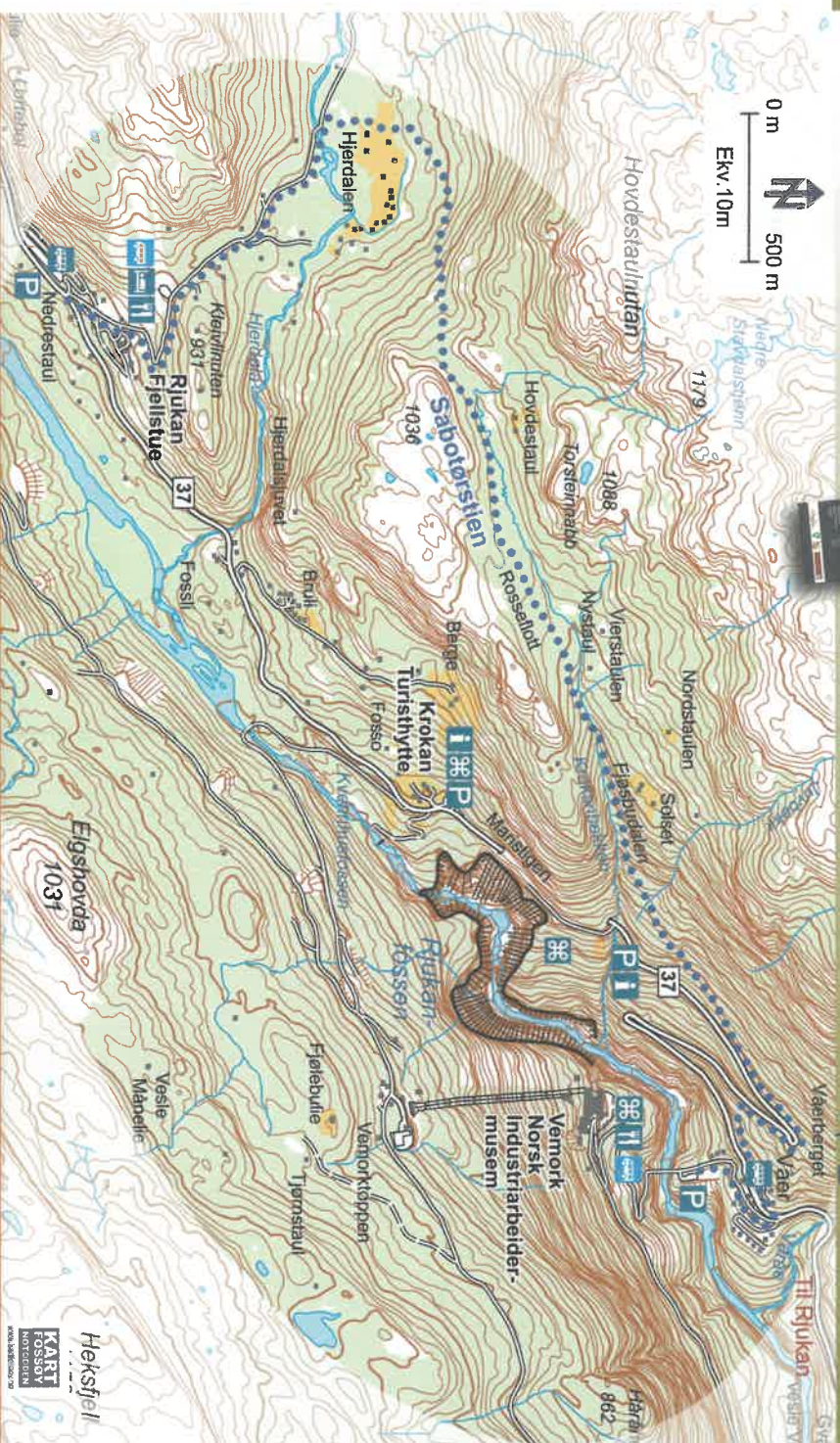
113

BØKER OM OMRÅDET:

Gratis e-bok på iTunes. Last ned guideboken "Rjukan – et av UNESCOs verdensarvsteder" – av Ian Brodie.

Du har selv ansvar for din egen trygghet på turen. Vis hensyn til naturen og til bettende dyr. Vær snill å ta med deg søppel hjem. God tur!

Kart:
Rjukan Vest – Måsvahn 1 : 25 000,
Norges-serien Rjukan 100251 : 50 000

HUSK gode sko. Det er noen kronglete og våte partier.

Tilgang:
mai-oktober,
Til Rjukan vestre ve

Målestokk 1:25 000

••••• = merket sommerløype

Foto: Ian Brodie

Foto: Arntfinn Rindheim